

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Факультет логістики

Кафедра менеджменту та військового господарства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

перший (бакалаврський)
07 Управління та адміністрування
073 Менеджмент

Інформація про викладача	
Прізвище, ім'я, по батькові	Крамаренко Катерина Миколаївна
Науковий ступінь	кандидат економічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	Доцент кафедри менеджменту та військового господарства
Місце роботи	Національна академія Національної гвардії України
Адреса кафедри	
Контакти	
E-mail	
Консультації	
Час	за розкладом консультацій кафедри
Місце	аудиторія 602

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: <u>07 Управління та адміністрування</u> Спеціальність: <u>073 Менеджмент</u>	Цикл професійної підготовки	
Блоків змістових модулів – 3		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 12		2-й	2-3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: денна форма – реферат; заочна форма – контрольна робота.		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		3-й	3-5-й
	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Лекції	
		36 год.	14 год.
		Семінарські	
		40 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		64 год.	114 год.
		Індивідуальні завдання	
		10 год.	10 год.
		Вид контролю: екзамен	
		-	4 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни:

Закономірності, що характеризують розвиток економічних систем на макроекономічному рівні, визначення механізмів державного регулювання та факторів економічного зростання.

Міждисциплінарні зв'язки з дисциплінами:

Дисципліни, що забезпечують:

Забезпечувані дисципліни:

Фінанси

Міжнародна економіка

Національна економіка

Податкова система

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета засвоєння дисципліни: формування у здобувачів системи економічних знань, на яких базується сучасний макроекономічний аналіз; набуття навичок дослідження агрегованих показників економічного та соціального розвитку національної економіки шляхом використання універсального інструментарію та макроекономічного моделювання.

Випускник повинен:

Знати: загальні закономірності функціонування національної економіки як макроекономічної системи; механізми досягнення рівноваги на загальнонаціональному товарному ринку, ринку праці, ринку грошей, формування загальної рівноваги в національній економіці та причини й фактори, які порушують цю рівновагу; економічні функції держави та основні інструменти фіскального і грошово-кредитного регулювання; взаємозв'язки внутрішньо економічних та міжнародних процесів, інструменти державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Вміти: застосовувати загальноекономічні закономірності для аналізу проблем динаміки та збалансованості національної економіки; дослідити причини порушення основних макроекономічних пропорцій та прогнозувати динаміку макроекономічних показників; розрахувати на основі загальнодоступних статистичних даних показники інфляції, зайнятості, безробіття, базові показники системи національних рахунків та дати пояснення їх динаміки; оцінювати вплив макросередовища на функціонування господарюючих суб'єктів та приймати економічно обґрунтовані рішення, які б враховували цей вплив.

Володіти: сучасними методами економічного аналізу стану макроекономічної системи держави, її проблем та перспектив розвитку.

Мати уявлення (бути ознайомленим): про соціальні проблеми функціонування національної економіки та способи надання громадянам соціальних гарантій.

3. Зміст навчальної дисципліни (анотація навчальної дисципліни).

У межах цього курсу здобувачі вищої освіти продовжують формувати інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, а саме формують систему економічних знань, на яких базується сучасний макроекономічний аналіз; набувають навичок дослідження агрегованих показників економічного та соціального розвитку національної економіки шляхом використання універсального інструментарію та макроекономічного моделювання для якісного виконання службових обов'язків.

Навчальна дисципліна складається із 12 змістових модулів (тем), які об'єднані у три блоки змістових модулів, і становить 5 залікових кредитів.

Основними видами занять є лекції, семінарські заняття, самостійна робота. Ряд тем здобувачі вищої освіти вивчають самостійно. Формою контролю і закріплення знань з цих тем є тестові завдання, індивідуальні співбесіди, самоконтроль.

Професійна спрямованість дисципліни забезпечується аналізом і розв'язком ситуаційних завдань.

4. Календарно-тематичний план вивчення дисципліни.

Орієнтовна дата	Назва модулів і тем	Форми організації навчання, вид навчальних занять, кількість годин						Завдання для самостійної роботи
		денна			заочна			
		Лекції	Практичні (семінарські)	Самостійна робота	Лекції	Практичні (семінарські)	Самостійна робота	
Блок змістових модулів 1. Макроекономічна теорія та макроекономічні показники								
Змістовий модуль 1. Предмет, методи та функції макроекономіки								
	Заняття 1.1. Предмет, суб'єкти та об'єкти макроекономіки.	2			2			
	Заняття 1.2. Методологія та функції макроекономіки.	2					2	
	Заняття 1.3. Предмет, методи та функції макроекономіки.		2	6			10	
Змістовий модуль 2. Макроекономічні показники у системі національних рахунків								
	Заняття 2.1. Основні макроекономічні показники..	2			2			
	Заняття 2.2. Макроекономічні показники системи національних рахунків.	2					2	
	Заняття 2.3. Макроекономічні показники системи національних рахунків.		4	6			10	
Змістовий модуль 3. Зведення та групування статистичних даних								
	Заняття 3.1. Сукупний попит.	2			1		1	
	Заняття 3.2. Сукупна пропозиція.	2			1		1	
	Заняття 3.3. Сукупний попит і сукупна пропозиція.		4	4			10	
Змістовий модуль 4. Моделі макроекономічної рівноваги								
	Заняття 4.1. Моделі макроекономічної рівноваги.	2			2			
	Заняття 4.2. Моделі макроекономічної рівноваги.		4	4			8	
Модульний контроль								
Блок змістових модулів 2. Макроекономічна рівновага і макроекономічна нестабільність								
Змістовий модуль 5. Національний ринок та його рівновага								
	Заняття 5.1. Національний ринок та його рівновага.	2					2	
	Заняття 5.2. Національний ринок та його рівновага.	2					2	
	Заняття 5.3. Національний ринок та його рівновага.		2	4			6	
Змістовий модуль 6. Макроекономічна нестабільність та циклічність розвитку економіки								

5. Самостійна робота.

Перелік тем, які здобувач повинен вивчити самостійно (з рекомендованою літературою).

1. Основні макроекономічні проблеми та протиріччя [2, 5, 8].
2. Основні макроекономічні теорії сучасної світової думки [1, 2, 9, 12].
3. Еволюція вчень про економічний кругообіг [1, 2, 9, 12].
4. Переваги та обмеження СНР [5, 23].
5. Таблична модель мультиплікативного процесу [3, 15, 19].
6. Вплив інфляції на мультиплікативний ефект [5, 16].
7. Ринок ресурсів [1, 3, 6, 19].
8. Взаємозв'язок графіка рівноваги ринку робочої сили з виробничою функцією [3, 5, 6, 15].
9. Модель IS-LM як аналітичний засіб макроекономічної політики [3, 5, 15].
10. Застосування моделі IS-LM для аналізу економіки України [7].
11. Нециклічні коливання та їх чинники [3, 5, 6, 15].
12. Короткострокова та довгострокова нестабільність [2, 5, 6, 15].
13. Емісійне та боргове фінансування бюджетного дефіциту та інфляція [3, 5, 19].
14. Фіскальна політика в Україні: основні напрямки та протиріччя [15, 16].
15. Кейнсіанська та монетаристська концепції грошової політики [1, 3, 6].
16. Основні напрямки та проблеми банківської реформи в Україні [15, 16].
17. Дефіцити державних бюджетів та інфляція [3, 5, 6, 15].
18. Принцип Фішера [3, 5, 6, 15].
19. Причини та наслідки нерівномірного розподілу доходів [3, 5, 6, 15].
20. Соціальна політика держави: напрямки та проблеми [2, 5, 6, 16].
21. Реальний обмінний курс та чистий експорт [7, 15, 19].
22. Відкрита мультиплікаторна модель [5, 16].
23. Сучасні тенденції економічного зростання та рівні продуктивності [2, 6, 15].
24. Державне регулювання економічного зростання та економічний розвиток [2, 3, 7, 15, 19].

Вказівки до самостійної роботи.

Під час відпрацювання питань, що виносяться на самостійну роботу, суб'єкти навчання мають змогу і повинні використовувати у повній мірі можливості системи дистанційного навчання (доступ до ресурсу: sdn.ivc.com).

Зміст самостійної роботи для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання:

Зміст і сенс самостійної роботи здобувачів полягає у засвоєнні методів та прийомів технології учіння, які включають питання організації робочого

часу, психофізіології розумової праці тощо, спрямовані на підвищення ефективності наукових досліджень у визначеній предметній галузі.

6. Політика курсу та оцінювання.

Курс передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.

7. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань слухачів (курсантів, студентів) в Національній академії Національної гвардії України».

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах модулів у формі усного опитування, що дає можливість сформувати соціальні навички, письмового оцінювання та тестування. Оцінюються і завдання, виконувані в аудиторії, і завдання, виконувані під час самостійної роботи. Протягом вивчення дисципліни здійснюється самоконтроль.

Загальні критерії оцінок:

«відмінно» – здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

«добре» – здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

«задовільно» – здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно.

«незадовільно» – здобувач вищої освіти не має знань зі значної частини

навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

Рівень засвоєння матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, перевіряється під час семінарських та практичних занять. Окремі питання можуть включатися у завдання для проведення модульних контрольних робіт та екзамену.

Рубіжний контроль відбувається у вигляді письмових робіт в кінці вивчення блоків змістових модулів. Письмові роботи оцінюються за критеріями, що наведені вище.

У разі отримання здобувачем вищої освіти незадовільної оцінки за модульний контроль або у разі відсутності під час проведення модульного контролю, він має право скласти його (перескласти не більше двох разів) протягом поточного семестру у термін, визначений викладачем, або у апеляційний тиждень.

Метою екзамену є контроль сформованості компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Екзамен передбачає усну відповідь на питання білету та проходить у формі співбесіди. Максимальна кількість балів – 100 балів.

Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни не виставляється, якщо не виконані усі види робіт та завдань, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Підсумкова оцінка формується через розподіл балів між поточним контролем та екзаменом у співвідношенні 60 % - результати поточного контролю і 40 % - результати екзамену.

Підвищувати підсумкову оцінку за результатами перескладання дисципліни дозволяється тільки на 1 бал за національною шкалою.

Перескладати оцінку підсумкового контролю за дисципліну з метою її підвищення можна не більше двох разів. Перший раз перездать викладачеві, другий – комісії у тому випадку, якщо здобувач не згоден з попередньою оцінкою. Склад комісії визначає завідувач кафедри.

Якщо за результатами перескладання здобувач отримав оцінку «незадовільно», то його не допускають до подальшого перескладання. Він повинен вивчити дисципліну у наступному семестрі, про що складає рапорт (заяву). Прохання здобувача розглядається на засіданні факультету. У разі позитивного рішення висновки передаються секретарю Вченої ради. Термін вивчення дисципліни визначається індивідуальним навчальним планом. План затверджує завідувач кафедри. Здобувач дисципліну вивчає самостійно, після чого складає повторний екзамен. У разі незадовільного результату перескладання розглядається питання про його відрахування.

Підвищити підсумкову оцінку викладач може за особливі показники у вивченні навчальної дисципліни. Ними можуть бути активна робота на семінарах (якісні виступи, доповіді, повідомлення), опрацювання та використання додаткової літератури, дострокове якісне оформлення індивідуального завдання (контрольної роботи), робота у науковому товаристві слухачів (курсантів, студентів) за темою даної дисципліни тощо.

8. Рекомендована література.

1. Крамаренко К.М. Макроекономіка : навч. посібник – Харків : Академія ВВ МВС України, 2013. – 365 с.
2. Савченко А.Г. Макроекономіка : підручник / А.Г. Савченко, Г.О. Пухтаєвич, О.М. Тітьонко. - К.: Либідь, 1999.- 288 с.
3. Солонінко К.С. Макроекономіка : навч. посіб. для студ. екон. сп. ВНЗ. - К.: ЦУЛ, 2002.- 320 с.
4. Аналітична економія: Макроекономіка і мікроекономіка: Підручник: У 2-х кн. — Кн. 1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. / За ред. С.М. Панчишина. — К., 2009. — 723 с.
5. Базилевич В. Д. Макроекономіка: підручник / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Л. О. Баластрик; за ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання, 2008. – 743 с.
6. Базилевич В. Д. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Л. О. Баластрик; за ред. В. Д. Базилевича. – 2-ге вид., переробл. і доп. – К.: Знання, 2010. – 550 с.
7. Базилевич В. Д., Баластрик Л.О. Макроекономіка. Навчальний посібник. – видання 2-ге, доповнене. – К.: Атіка, 2009. – 368 с.
8. Базилінська О.Я. Макроекономіка: Навч. посібник для студ. внз. - К.: Центр навч. л-ри, 2009. - 442 с.
9. Башнянин Г.І., Медведчук С.В., Шевчук Є.С. Політична економія. Навчальний посібник /За ред.. д.е.н., проф. Г.І. Башняного.- Львів: «Новий світ-2000», 2012,- 480 с.
10. Дзюбик С.Д. Антиінфляційна політика. К.: Вид-во УАДУ, 1996. - 357 с.
11. Дорнбуш Р., Фишер С. Макроэкономика / Пер. с англ. - М., 1997. - 558 с.
12. Економічна теорія. Макроекономіка: підручник / за ред. В. М. Тарасевича. - Київ : Знання, 2012. - 206 с.
13. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / за ред. В. Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 9-те вид., доповн. - Київ: Знання, 2014. - 710 с., - (Класичний університетський підручник).
14. Задоя А.А., Петруня Ю.Е. Макроэкономика: Учебник. - К.: Знания, 2004. - 368 с.
15. Круш П.В., Тульчинська С.О. Макроекономіка: навч. посібник для студ. внз. - К.: Центр навч. л-ри, 2005. - 398 с.
16. Кучерявенко І. А. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. – К.: Вікар, 2008. – 239 с.
17. Макроекономіка: навч. посібник /за заг. ред. В. П. Решетило. (2-е вид., доповнене). - Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. - 224 с.
18. Макроекономіка: навчальний посібник / О. М. Кліменко, О. М. Крюкова, В. М. Філатов та ін.; під заг. ред. О. М. Кліменко. – Х.: ВД "ІНЖЕК", 2011. – 250 с.
19. Малиш Н.А. Макроекономіка : навч. посіб. [2-ге вид., випр.]. – К.: МАУП, 2004. – 184 с.

20. Мельник А.Ф. Макроекономіка та макроекономічна політика: Навч. посіб. - К., 2008. -699 с.
21. Мочерний С.В. Політекономія: Підручник. - 2-ге вид., випр.-К.:Вікар, 2012,- 386 с.
22. Мэнкью Н.Г. Принципы макроэкономики: пособие для вузов / Н.Г. Мэнкью. – 4-е изд. – СПб.: Изд. "Питер", 2010. – 576 с.
23. Національні рахунки України [Електронний ресурс]: статистичний збірник // Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
24. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
25. Про Державний бюджет України на 2020 рік: Закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4282-17>.
26. Про зайнятість населення: Закон України Закон від 05.07.2012 № 5067-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

9. Питання до підсумкового контролю.

1. Предмет макроекономіки
2. Основні елементи економічної системи
3. Суб'єкти макроекономіки та їх взаємодія
4. Методи макроекономічного аналізу
5. Основні функції макроекономіки
6. Основні макроекономічні показники
7. Система національних рахунків
8. Номінальний та реальний валовий внутрішній продукт
9. Рух і розподіл національного продукту.
10. Сукупний попит. Крива сукупного попиту
11. Фактори, що визначають сукупний попит
12. Сукупна пропозиція. Крива сукупної пропозиції
13. Фактори, що визначають сукупну пропозицію
14. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції
15. Рівновага економічних систем та механізм її забезпечення
16. Економічні концепції про моделі макроекономічної рівноваги
17. Графік рівноваги ринку заощаджень
18. Модель «витрати-випуск» в макроекономіці
19. Модель «вилучення-ін'єкції» в макроекономіці
20. Національний ринок: суть, суб'єкти, об'єкти, структура
21. Ринок товарів та платних послуг
22. Ринок грошей та цінних паперів
23. Ринок робочої сили
24. Загальна рівновага на ринках товарів та послуг і грошей та цінних паперів і ринку робочої сили
25. Модель IS-LM як аналітичний засіб макроекономічної політики
26. Суть економічного (ділового) циклу

27. Великі хвилі
28. Циклічність, інфляція та безробіття як основні прояви макроекономічної нестабільності
29. Циклічні коливання та їх види
30. Інтерпретація ділового циклу та моделі циклічних коливань
31. Безробіття та його форми
32. Поняття фіскальної політики
33. Дискреційна фіскальна політика
34. Автоматичні стабілізатори
35. Оподаткування
36. Мультиплікатори фіскальної політики
37. Державний бюджет
38. Державний борг
39. Сутність, функції та класифікація податків
40. Крива Лаффера та її застосування
41. Механізм функціонування грошового ринку
42. Сутність пропозиції грошей
43. Грошова маса та грошові агрегати
44. Депозитний мультиплікатор
45. Грошовий мультиплікатор
46. Особливості функціонування фінансового ринку України
47. Еволюція грошової системи
48. Концепції формування попиту на гроші
49. Реалізація грошово-кредитної політики в Україні грошово-кредитне регулювання економіки
50. Інфляція: сутність, причини та види
51. Соціально-економічні наслідки інфляції
52. Антиінфляційна політика держави та її роль у стабілізації економіки
53. Типи та форми прояву інфляції
54. Інфляційні процеси в Україні
55. Інфляційний та дефляційний розриви
56. Інфляційний податок та сеньйораж
57. Крива Лаффера для інфляційного податку
58. Антиінфляційна політика України
59. Ринок праці та механізм його функціонування
60. Державне регулювання зайнятості
61. Економічна нерівність та політика соціального захисту населення
62. Зайнятість як економічна проблема
63. Рівновага на ринку робочої сили
64. Закон Оукена та його практичне застосування
65. Крива Філліпса
66. Крива Лоренца
67. Особливості державного регулювання зайнятості в Україні
68. Політика соціального захисту в Україні
69. Національне і світове господарство

70. Відкрита національна економіка
71. Платіжний баланс
72. Валютний курс
73. Теорія абсолютних і порівняльних переваг у міжнародній торгівлі
74. Модель Хекшера-Оліна і парадокс Леонтьєва
75. Торговельна політика
76. Модель Манделла-Флемінга (рівновага товарного, грошового і зовнішнього ринків)
77. Макроекономічна політика за плаваючого валютного курсу
78. Макроекономічна політика за фіксованого валютного курсу
79. Економічне зростання: суть, типи, значення
80. Фактори економічного зростання
81. Економічне зростання і крива виробничих можливостей
82. Джерела економічного зростання
83. Неокласична модель
84. Неокейнсіанська модель мультиплікатора-акселератора
85. Модель економічного зростання Р. Солоу

**Доцент кафедри менеджменту та військового господарства,
Кандидат економічних наук, доцент**

Катерина КРАМАРЕНКО